

Aan de Minister van Economische Zaken

**Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering**
Directie Mededinging en
Consumenten

Auteur

[Redacted signature block]

TER BESLISSING

Datum

29 januari 2025

Kenmerk

DGED-MC / 96847760

nota

Verzamelbrief aanbesteden

Kopie aan

Bijlage(n)

7

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

Met deze verzamelbrief informeert u de Kamer over een aantal aanbestedingsonderwerpen en doet u een aantal moties en toezeggingen af.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met de brief en met het verzenden van de brief met bijlagen aan de Kamer.

Kernpunten

- De verzamelbrief gaat in op de herziening van de Europese aanbestedingsrichtlijnen, de EU-monitoringsrapportage 2021-2023, grensoverschrijdend aanbesteden en strategische autonomie, het programma Beter Aanbesteden, de Gids Proportionaliteit, de elfde jaarrapportage van de Commissie van Aanbestedingsexperts (CvAE) en het traject Rechtsbescherming.
- De brief staat in het teken van het vinden van een balans tussen de inzet van aanbesteden als strategisch beleidsinstrument en het aanbestedingsstelsel uitvoerbaar en flexibel te houden, en waar mogelijk regeldruk te verminderen.
- Het is een lange brief (8 pagina's). Dat komt omdat verschillende rapportages zijn samengevoegd. In de toelichting van deze nota vindt u een beknopte weergave van de belangrijkste onderwerpen.

Toelichting

Herziening Europese aanbestedingsrichtlijnen

- De Europese Commissie gaat de aanbestedingsrichtlijnen herzien. U geeft een korte processchets en geeft zes thema's aan ter verbetering van de richtlijnen.

- Nederland is actief in de Europese beïnvloeding en heeft de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in het netwerk en samenwerking met andere lidstaten.
- U krijgt later dit voorjaar een uitgebreidere nota over de Nederlandse inzet.

EU-monitoringsrapportage 2021-2023

- U informeert de Kamer over de Nederlandse resultaten voor de driejaarlijkse EU-monitoringsrapportage over de Europese aanbestedingsregelgeving.
- In 2023 is in Nederland voor 116,2 miljard euro aanbesteed door alle Nederlandse aanbestedende diensten en speciale-sectorbedrijven, waarvan ca. 30 procent boven de Europese aanbestedingsdrempel¹ (33,9 miljard euro).
- De mkb-deelname bij aanbestedingen boven de Europese aanbestedingsdrempel bedraagt 66 procent en bij aanbestedingen onder de Europese aanbestedingsdrempel bedraagt dit ca. 80 procent. Dit is ongeveer gelijk aan de cijfers uit vorige rapportages.

Grensoverschrijdend aanbesteden en strategische autonomie

- Motie van Strien vraagt welke aanbestedingen gegund worden aan Nederlandse, Europese en derde landen, welke barrières Nederlandse bedrijven ervaren in andere lidstaten en op basis hiervan de aanbestedingsstrategie mogelijk te herzien.
- Onderzoek wijst uit ondernemers belemmeringen ervaren bij grensoverschrijdend deelnemen aan aanbestedingen, maar dat die meestal niet specifiek voortkomen uit de aanbestedingsregels. 85-90% van de Europese aanbestedingen in Nederland wordt door Nederlandse bedrijven gewonnen. In 4% van het aantal gunningen is er directe of indirecte betrokkenheid van bedrijven buiten de EU.
- N.a.v. de motie is bekeken hoe – binnen de huidige regelgeving – mogelijke risicovolle strategische afhankelijkheden in gevoeligere sectoren bij aanbesteden kunnen worden voorkomen of verminderd. Dit kan door het stellen van kwalitatieve eisen: eisen die niet zien op de prijs. Omdat EU-bedrijven vaker aan dit soort eisen kunnen voldoen, vergroot dit hun kansen bij het winnen van aanbestedingen.
- De Europese Commissie kondigt in de Competitiveness Compass een Europees voorkeursprincipe bij aanbesteden voor kritieke sectoren aan. Het stellen van kwalitatieve eisen kan hier een mogelijke invulling van zijn, maar kan desgewenst verder worden getrokken dan enkel kritieke sectoren. Het kabinetsstandpunt over het Competitiveness Compass is nog in voorbereiding en wordt via een BNC-fiche met de Kamer gedeeld.

Vervolg Beter Aanbesteden

- Het programma Beter Aanbesteden is gericht op het verbeteren van het inkoopproces en de samenwerking tussen overheden en ondernemers.
- Het programma is gestopt per einde 2024, maar de succesfactoren van Beter Aanbesteden worden doorgezet. U geeft uitvoering aan de toezegging om hierbij een bredere doelgroep te betrekken.

Gids Proportionaliteit

¹ Boven de aanbestedingsdrempel gelden de regels uit de Europese aanbestedingsrichtlijnen.

- De Gids Proportionaliteit is bedoeld om praktische handvatten te geven voor een proportionele toepassing van de aanbestedingsregels.
- De Adviescommissie Gids Proportionaliteit heeft drie adviezen uitgebracht.
- U volgt één (ongevraagd) advies niet op, met name omdat uit gesprekken met een brede groep stakeholders (o.a. ondernemers en inkopers) blijkt dat hiervoor onvoldoende draagvlak bestaat.
- Op basis van één uitgebracht advies start u in 2025 een onderzoek naar het vergroten van de betrokkenheid van sociale ondernemingen en klein-mkb bij overheidsopdrachten.